

LAUDATIO

Fa trenta anys que la nostra associació Josep Climent, de Castelló de la Plana, dedica una humil distinció a aquella beneïda porció, l'evangeli en diria 'petit ramat' de valencians que encara conserven la pròpia llengua per dirigir-se a Déu o per a sentir-ne la Paraula de vida. Vam triar el nom de Josep Climent perquè ell reunia unes condicions especials: fill de Castelló, format a València, d'on seria canonge de la seu i mestre a l'estudi general, i, finalment, bisbe de Barcelona. Des de Castelló, però, darrerament, se'ns acabaven els noms d'esglésies i de persones que fossen del nostre estil. Inútilment anàvem buscant amb la llum d'un cresol qui podria ser el pròxim HONOR PENTECOSTA. Pràcticament no quedaven rastres dels nostres ideals i projectes. El vent de ponent, a poc a poc, ha anat agostant les poques resistències del país. Han passat anys sense notícies d'esglésies o de persones valencianes sensibles al mandat apostòlic de fer-se tot a tots, 'jueu amb els jueus, grec amb els grecs ...' si exceptuàvem la redacció de la revista SAÓ, el grup de preveres del Dissabte, o el Fòrum de Cristians de València. A Castelló mateix, amb els canvis de rector, anaven morint les darreres misses en valencià. Podeu imaginar, doncs, que darrerament podíem tenir motiu sobrats per a estar molt desanimats.

El miracle, però, arribaria per sorpresa amb la tribulació de la COVID 19 i el corresponent confinament, quan començarem a sentir-nos com a casa connectant amb esta petita meravella que és la missa que ÀPUNT començà a retransmetre'ns els diumenges, des de la parròquia de la Maredeu de l'Assumpció de Torrent, presidida pel vicari episcopal Mn. Salvador Jesús Corbí. A Castelló, l'escoltaven molts més que no eren assidus a la missa de les onze a la catedral de Santa Maria, l'única que respecta el mandat de ser, per uns instants, església catòlica, aquella que sant Agustí definia com l'autèntica perquè parla la llengua de tots els pobles.

El nostre camí (parle de l'associació Josep Climent), durant prop de cinquanta anys, ha estat sempre amenaçat, com diria Pau de Tars, per: '... perills de part dels pagans, perills a la ciutat i perills en els pobles, perills de part de falsos germans, treballs i fatigues, sovint nits en blanc ...' No enteníem per què una causa tan noble, tan neta, com la coherència de la pentecosta entre litúrgia i llengua, podia trobar tanta oposició en estes sofrides terres valencianes exposades sovint a ventades de ponent. A Castelló vam passar trenta anys de relativa tranquil·litat, arran del concili II del Vaticà (1962-1965), amb dos excel·lents bisbes (Pont i Gol i Cases d'Ordal). Vosaltres, ací, patíreu el

terrabastall de la batalla de València que s'endugué per davant el treball paciencios d'un generació de gent coratjosa i compromesa que volia retornar la normalitat de pentecosta a la terra. Al començament dels anys setanta, personalment freqüentava sovint la capella dels teòlegs del seminari metropolità de Montcada: sobre l'altar hi tenien el missal català. Tot se n'anà, però, en orris quan el ponent decidí fer enemics dos pobles germans. El que aleshores era el superior de teòlegs vindria, el 1996, com a bisbe a la diòcesi de Sogorb-Castelló amb el mandat de fer desaparèixer tot rastre del bon treball dut a terme pels seus antecessors, com si haguessen estat un malson. Perillà la missa en la nostra llengua en les poques esglésies que la celebraven; per orde d'ell ed tornaren paper reciclat les caixes amb els catecismes valencians que acabava d'aprovar el seu antecessor, i, després, tinguérem l'intent de fer inviable la publicació de la *Bíblia Valenciana Interconfessional*.

El mal major, però, encara havia d'arribar quan nosaltres vam anar sent marginats de la plaça de l'església on prestàvem el nostre humil servei litúrgic, catequètic, educatiu i social. L'única missa (a tot el bisbat de Sogorb-Castelló) que conservava la llengua del poble era la nostra, i ha estat, any darrere any, en perill de desaparèixer perquè, segons l'autoritat, '*no hay textos aprobados*', una circumstància gravíssima en bon dret canònic. L'intent de fer servir les adaptacions valencianes, aprovades per tots els bisbes valencians el 1973, concretades en aquell ja venerable *Llibre del poble de Déu* [1975] quedaven en res. Estranyament la província eclesiàstica valentina comprén també les diòcesis de les illes, Mallorca, Menorca i Eivissa, que fan servir, amb el vist i plau dels seus bisbes [la majoria d'ells, valencians], els textos catalans aprovats per Roma, amb les adaptacions pròpies. Personalment vaig tenir l'honor de representar la diòcesi de Sogorb-Castelló, juntament amb don Manuel Sanchis Guarner per la de València i Vicent Berenguer per la d'Oriola-Alacant, a la comissió de traducció dels textos litúrgics al català. Un treball que acabaria resultant invalidat per als valencians; i així, tot el país Valencià esdevenia cas a part; els valencians tots no teníem res a veure amb els nostres veïns del nord, aquells que ens inculturaren la fe i la llengua. El nostre patró, el bisbe Josep Climent, fill de Castelló, canonge de la seu i mestre a l'estudi general de València, quan prengué possessió de la seua diòcesi, a la catedral de Barcelona, predicava així [en el castellà normatiu que imposava el govern borbònic]: '*... Fuera de estos motivos, hermanos míos, encuentro otro particular y muy poderoso para amaros, en el beneficio que vuestros mayores hicieron a Valencia, mi patria, librándola de la dura esclavitud de los mahometanos y en la memoria de que la poblaron sus gloriosos conquistadores. De suerte que, si bien se mira, Valencia puede llamarse con propiedad una colonia de Cataluña; casi todos los valencianos somos catalanes en el origen, y, con corta diferencia, son unas mismas las costumbres y una misma la*

lengua de los naturales de ambas provincias. Bajo cuyo concepto debéis reconocerme por paisano vuestro, y creer que os amo con la misma fuerza y ternura con que amo a Valencia, mi patria; y aún mayor después que la divina Providencia me ha elegido padre y pastor vuestro. Oh! si yo, viniendo a ser vuestro obispo, pudiera agradecer, com es razón, el beneficio que hicieron a mi patria los hijos de este principado, qué prelados suyos plantaron en ella la religión cristiana ...'

Des de Castelló, confiem que un dia la societat i l'església de València reconeguen la responsabilitat que han tingut en el desfici cultural i lingüístic que infestà el nostre poble els darrers trenta anys del segle passat. Sabem, en efecte, que en moltes sacristies de la diòcesi de València es va coure la guerra, amb incidents sacrílegs, que acabà fent emmudir la nostra parla en totes les misses del país i convertí persones més que honorables, en enemics públics. En un poble de la Marina es va consumint el malloquí Pere Riutort, religiós dels Sagrats Cors, que havia donat vida i patrimoni al nostre poble per facilitar-li una ferramenta per la celebració de la litúrgia. Confiem que, algun dia, una nova església valenciana, més lúcida, rehabiliti algunes de les persones que, en esta lluita, caigueren pel camí.

Però ara, per sort, en aquest procés de rehabilitació de l'església, germans entranyables de Torrent, tenim l'honor de comptar amb la vostra admirable parròquia de la Maredeu de l'Assumpció i amb est venerable rector, Mn. Salvador Jesús Corbí, un home de Déu i d'església, que porta més de trenta anys servint pobles i ciutats. Albaida l'ha reconegut merescudament com a fill adoptiu; Algemesí encara ara el plora, després de tretze anys de servei apostòlic; i ara és Torrent, la segona ciutat més important de la diòcesi, la que té la sort de comptar amb el seu servei ministerial.

No sé com vos les vau empescar, Jesús, per tirar endavant esta missa de bona veritat del cel. Amb ella heu donat una forta campanada a l'església del país. No és estrany, perquè, per mèrits propis, hauríeu de ser proclamat campaner major del Regne de València; perquè, per a vós, no hi ha campana que se vos pugua resistir: les dobleu només arribeu, com vàreu fer a Albaida i a Torrent. I nosaltres vos desitgem que, com les campanes, pugueu doblegar voluntats, resistències i inèrcies heretades d'un passat que ha impedit que el poble valencià alce el cap amb dignitat com la nova Jerusalem del regne. Ja n'hi ha prou, diríem amb el salm [123, 4]: 'Compadiu-nos, Senyor, compadiu-nos, estem farts de tants menyspreus. La nostra ànima n'està ben saturada dels escarnis dels altius, dels menyspreus dels insolents!' Tant de bo un dia s'alce, entre nosaltres, un home (o una dona) que pugua rependre les paraules del rei Martí I l'Humà, que, en les Corts de Perpinyà [29 de gener de 1406], aplicà a Catalunya les paraules del salm [86]: 'S'han dit de tu, ciutat de Déu, oracles gloriosos. Compte Egipte i Babilònia entre els fidels que em coneixen. A Filistea, a Tir, i a Etiòpia, els dic: fills

de Sió. Diuen d'ella: 'És l'Altíssim mateix qui l'ha fundada; aquest i aquell altre són fills de Sió'. El Senyor va escrivint al registre dels pobles: 'fill de Sió'. Martí l'Humà referia estes paraules al seu poble, que, tot i ser tan insignificant en el concert universal de les nacions, un dia arribaria a presidir-ne una multitud. Per cert, als pocs anys, ja no seria Catalunya, sinó la ciutat i el regne de València els qui presidirien la glòria cultural i política, i també el principat eclesiàstic, d'arreu del món. I així València, la ciutat i el Regne, esdevindria mare d'una multitud de pobles.

Permeteu-me, germà, admirable HONOR PENTECOSTA 2021, Salvador Jesús Corbí, rector ara d'esta benaurada parròquia de la Marede Déu de l'Assumpció de Torrent, que us desitgem més altes responsabilitats en una església necessitada de bons servidors, humils i clarividents que facen fora tantes foscors. En la vostra predicació, benvolgut germà, hi veem sempre una espurna evangèlica, un bri d'esperança, un crit a l'amor solidari. Per això us voldríem al front de tot, d'una església i d'un poble, envoltat de sang jove, país amunt, església amunt, cel amunt! i on no falte la glòria de l'amor als més pobres, els innocents, els desemparats, que en això els valencians som els més entesos.

El text del guardó, que ara us lliurem com a memòria d'aquest acte entranyable, diu així: 'Fa dos mil anys, vora el llac de Galilea, Jesús de Natzaret, parlant en un arameu provincià, inaugurarà una eterna pentecosta, transmetent a la humanitat el misteri insondable de Déu i el camí de la fe i l'amor que salven. Dos mil anys després, hui, ara i ací, entre nosaltres, tornem a sentir-ne el missatge en el miracle d'una missa nova que enamora celebrada en la dolça parla valenciana. I és per això que l'Associació Josep Climent proclama la parròquia de l'Assumpció de la Mare de Déu de Torrent i el seu àngel Salvador Jesús Corbí Vidagany HONOR PENTECOSTA 2021. Torrent, 12 de setembre de 2021'. Moltes gràcies.